

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja
30.01.2025
käskkirjaga nr 178

Maavägi

**JALAVÄELAHINGUMASINA CV9035EE
RELVASÜSTEEMIDE KASUTAMISE
OHUTUSEESKIRI OE 2.5**

Tapa 2025

Ohutuseeskirja koostajad:

Sõjaväeline auaste, ees- ja perenimi	Struktuuriüksus	Ametikoht
kol-ltn Jaan Kessel	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli ülem
mjr Madis Koosa	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon A-kompanii ülem
mjr Martin Abram	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor
kpt Wolfgang Lang	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor
kpt Jüri Saar	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor
v-vbl Marek Nõmm	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor
vbl Silver Kindsigo	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor
vbl Jaan Sanglepp	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor
vbl Ivar Schwindt	Diviisi 1. jalaväebrigaad	Scoutspataljon soomuskooli instruktor

Ohutuseeskirja väljatöötamisel osalesid või andsid eksperdiarvamuse:

Sõjaväeline auaste, ees- ja perenimi	Struktuuriüksus	Ametikoht
kol-ltn (res) Arti Levandi	Riigi Kaitseinvesteeringute keskus	Projektijuht
Indrek Ots	Riigi Kaitseinvesteeringute keskus	taristuosakond harjutusväljade taristuportfell lõuna piirkonna juht

Sõjaväeline auaste, ees- ja perenimi	Struktuuriüksus	Ametikoht
kol-ltn Vesse Pöder	Kaitseväe peastaap	J7 ülema asetäitja
kol-ltn Feliks Roodvee	Diviisi staap	G7 ülem

Neljas täiendatud ja parandatud trükk.

Sisukord

1. peatükk. Üldsätted.....	4
2. peatükk. CV9035EE laskmise ohuala.....	6
3. peatükk. Ohutus CV9035EE laskeharjutusel.....	10

1. peatükk Üldsätted

1. Jalaväelahingumasina CV9035EE (edaspidi CV9035EE) relvasüsteemide kasutamise ohutuseeskirja OE 2.5 (edaspidi ohutuseeskiri) eesmärk on kehtestada nõuded CV9035EE relvasüsteemi kasutamisel nii laskeharjutusel kui taktikaõppusel.
2. Ohutuseeskirja täitmine on kohustuslik kõigile CV9035EE relvasüsteemi kasutaja(te)le ja laskeharjutusel ning taktikaõppusel osaleja(te)le.
3. Ohutuseeskirja peab kohaldama alljärgnevate dokumentidega:
  - 3.1. kuulmiskahjustuste vältimise ohutuseeskiri - OE 1.2;
  - 3.2. silmakahjustuste vältimise ohutuseeskiri - OE 1.3;
  - 3.3. relvakäsitsemise ja laskeharjutuse korraldamise ohutuseeskiri - OE 2.1;
  - 3.4. laskeväljaõppe eeskiri;
  - 3.5. masinameeskonna kursus;
  - 3.6. vastav harjutusvälja kasutuseeskiri;
  - 3.7. väljaõppeehitistele esitatavad tehnilised nõuded;
  - 3.8. laskevahendite kasutamise eeskiri.
4. Lühendid:
  - 4.1. MFP - multifunktsionaalne paneel (ingl *multi-functional panel*);
  - 4.2. OB SEAR - kahuri luku tagumine asend (ingl *open-bolt SEAR*);
  - 4.3. OLED - sihturi või masina ülema LED-ekraan (*organic LED*);
  - 4.4. VIS - sõiduki infosüsteem (ingl *vehicle information system*);
  - 4.5. ESS - plahvatuse mahasurumise süsteem (ingl *explosion suppression system*);
  - 4.6. KSK - kuulide (mürskude) suurim kõrvalekalle.
5. Terminid:
  - 5.1. **mürsukandur** – kerge kandur, milles on tsentreeritud väiksemakaliibriline mürsk, et seda oleks võimalik tulistada suuremakaliibrilisest relvast. Kandur täidab relva lasketoru, kust mürsk välja tulistatakse ja eraldub ning kukub maha relva suudme lähiümbruses. CV9035EE laskemoona kandurid on plastist. Tankidel reeglina metallist ja suurema ohualaga.
  - 5.2. **kanduri ohuala** – ala, kus on oht saada pihta mürsust eraldunud kanduri detailidega.
6. Signaallipud ja –lambid:
  - 6.1. laskeharjutuste läbiviimisel kasutatakse ohutuse tagamiseks lipusignaale ning halva nähtavuse korral signaallampe. Kasutatakse punast, rohelist ja kollast lippu või signaalvalgust, mis paigaldatakse masina tornile ettenähtud kohta;
  - 6.2. **lippu ei ole/signaallamp ei põle** - lahingumasin ei osale laskeharjutusel:
    - 6.2.1.1. lahingumasin on alles saabunud lasketiiru, enne laskeharjutust;
    - 6.2.1.2. pärast kontrollija kinnitust: „**Relvad kontrollitud ja tühjaks laetud!**“;
    - 6.2.1.3. laskemoona ega selle osasid ei ole lahingumasinas;
  - 6.3. **roheline lipp/roheline signaallamp** – lahingumasin on ohutu:
    - 6.3.1.1. laskemoon on CV9035EE-s;
    - 6.3.1.2. relvasüsteem on **tühjaks laetud või ohutu**;
    - 6.3.1.3. lipu võib eemaldada ainult tulepositsiooni kontrollija loal;
  - 6.4. **punane lipp/punane signaallamp** – lahingumasin on ohtlik:
    - 6.4.1.1. paigaldatakse alati enne relva laadimist;
    - 6.4.1.2. relvasüsteem on **laetud ja riivistatud**;
    - 6.4.1.3. relvasüsteem on **laskevalmis**;
  - 6.5. **kollane lipp/kollane signaallamp** – lahingumasinas on tõrge:
    - 6.5.1.1. **relva tõrge** relvasüsteemis ja/või meeskond vajab laskmiste läbiviija abi;
    - 6.5.1.2. kasutatakse koos rohelise või punase lipuga.
7. Relvasüsteemi ohutusastmed laskmistel:
  - 7.1. masinale kinnitatakse **roheline lipp** (pimedal ajal süüdatakse roheline signaallamp) hetkest, kui laskemoon on masinas;

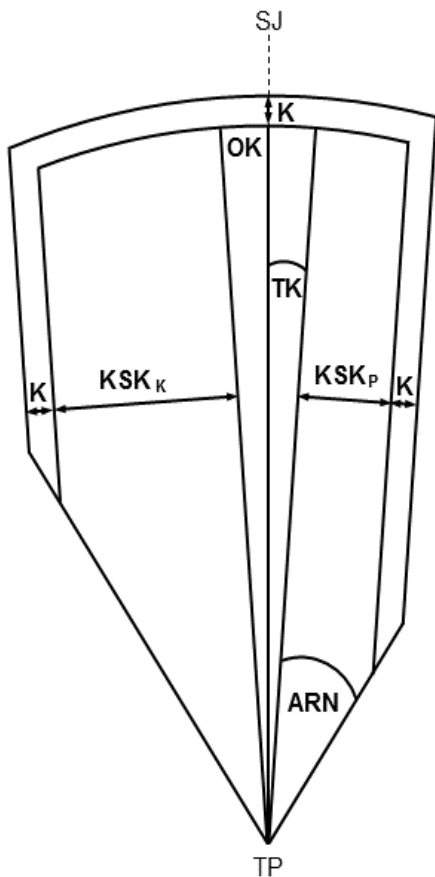
- 7.2. **laetud** – masinal on roheline lipp (pimedal ajal roheline signaallamp süüdatud). Torni turvalüliti on sisse lülitatud. Relva juhtsüsteem on elektrooniliselt kaitseriivistatud. 35 mm mürsud on sööturis laskemoona tähiku esimese kliki taga. Kahur on mehaaniliselt kaitseriivistatud. 7,62 mm padrunid on lukukojas sööturialusel, relv vinnastamata. Rihtimisandmed, süsteemihälbe (ingl *jump correction/system error*) ja laskemoona programmeri korrektuurid on multifunktsionaalsest paneelist (MFP) üle kontrollitud ning need ühtivad logiraamatuga. Laskeharjutuse läbiviijale on ette kantud „**Relvad laetud**“. Sõnale „**laetud**“ tuleb lisada ka vastav laskemoona tüüp või tüübid, näiteks: „**Relvad laetud, kahur laetud treeningmoonaga**“ või „**Relvad laetud, kahur laetud soomustlâbistava moonaga ja kildmoonaga**“;
- 7.3. **laetud ja riivistatud** – masinal on punane lipp (pimedal ajal punane signaallamp süüdatud). Granaadiheitjad on laetud (juhul kui selleks korraldus anti). Torni turvalüliti on välja lülitatud. Relva juhtsüsteem on elektrooniliselt kaitseriivistatud. 35 mm mürsud on keritud laadimispiirajateni. Kahur on mehaaniliselt kaitseriivistatud. Kuulipilduja on laetud ja mehaaniliselt kaitseriivistatud. Gûroskoobi kalibreerimine on läbi viidud. Ilmastiku andmed on MFP abil sisestatud. Laskeharjutuse läbiviijale on ette kantud „**Relvad laetud ja riivistatud**“;
- 7.4. **laskevalmis** – masinal on punane lipp (pimedal ajal punane signaallamp süüdatud). Relva juhtsüsteem on elektrooniliselt aktiveeritud. Kahuri ja kuulipilduja mehaaniline kaitseriiv on maha võetud. Laskeharjutuse läbiviijale on ette kantud „**Relvad laskevalmis**“;
- 7.5. **ohutu** – masinal on roheline lipp (pimedal ajal roheline signaallamp süüdatud). Torni turvalüliti on sisse lülitatud. Relva juhtsüsteem on elektrooniliselt kaitseriivistatud. 35 mm mürsud on keritud laadimispiirajateni. Kahur on mehaaniliselt kaitseriivistatud. 7,62 mm padrunid on lukukojas sööturialusel, relv vinnastamata. Granaadiheitja torud on tühjaks laetud (juhul kui need olid laetud). Laskeharjutuse läbiviijale on ette kantud „**Relvad ohutud**“;
- 7.6. **tühjaks laetud** – relvad on ohutud (vt p 6.5):
- 7.6.1. relvasüsteem on suunatud ohutusse suunda ja juhi luuk on suletud. Torni turvalüliti on sisse lülitatud ja kogu laskemoon ja laskemoona osad on CV9035EE-st välja tõstetud;
  - 7.6.2. kahur on mehaaniliselt ja elektrooniliselt kaitseriivistatud, puhastusvarras on kummiotsikuga kasutamiseks valmis; turvakardinad on alla lastud, söötur on lukukoja küljest eraldatud ning ripub rihma küljes ning lukk on avatud asendis OB SEAR;
  - 7.6.3. kuulipilduja on tühjaks laetud. Kuulipilduja varuraud on torni katusel, laskemoonakast relva aluse küljest on torni katusel avatud kaanega ning relv on vinnastatud ja mehaaniliselt kaitseriivistatud ning lukukojakaas on avatud;
  - 7.6.4. tulekontrollija veendub relvasüsteemi ohutuses ja selles, et laskemoon ja selle osad on lahingumasinast eemaldatud. Annab seejärel meeskonnale sellekohase kinnituse käsklusega „**Relvad kontrollitud ja tühjaks laetud**“, misjärel meeskond võib lahingumasinalt roheline lipu eemaldada (pimedal ajal kustutada roheline signaallambi) ja lahingumasin võib lahkuda lasketiirust.
- 7.7. **Relva tõrge:**
- 7.7.1. relva tõrkest kannab masina meeskond ette laskmise läbiviijale. Kui masina meeskond vajab läbiviija või instruktori abi tõrke eemaldamisel, kinnitab ta masinale kollase lipu või süütab kollase signaallambi;
  - 7.7.2. tõrke korral selgitatakse esmalt, kas tegemist on mehaanilise-, elektroonilise rikke või laskemoona tõrkega;
  - 7.7.3. laadimistõrke puhul tuleb vigadega laskemoon (mürsk või mürsukandur rebenenud või padruni/mürsu kest mõlkis) tulekontrollija või relvaspetsialisti juhendamisel ettevaatlikult relvast eemaldada;

7.7.4. tõrke kõrvaldamisel võivad relva vahetus läheduses (tornis ja torni peal) viibida vaid selleks hädavajalikud inimesed. Jalastuval meeskonnal ei ole tõrke eemaldamise ajaks lahingumasinast väljumine vajalik.

8. Laskmise läbiviimise õiguse eelduseks on masinameeskonna kursuse läbimine ja osalemine CV9035EE laskmise läbiviimisel. Laskmist kontrollib vastava laskeväljaõppe tasemega tegevväelane. Masinameeskonna kursuse läbimist tõendab Diviisi 1. jalaväebrigaadi Scoutspataljoni ülema käskkiri.
9. Ohutuseeskirja haldab diviis.

2. peatükk CV9035EE laskmise ohuala

10. CV9035EE laskmise ohuala joonestatakse sarnaselt käsituli relvade ohualade joonestamise meetodikaga, mida on kirjeldatud dokumendis „Väljaõppehitistele esitatavad tehnilised nõuded“.

Joonis 1. CV9035EE laskmise ohualajoonise näide

SJ - sihtimisjoon on mõtteline sirgjoon, mis ühendab tulepositsioonil (TP) asuva laskuri silma, relva sihikusüsteemi ja sihtmärgi.

OK - ohtlik kaugus näitab maksimaalset kaugust, kuhu võivad tulepositsioonilt lastud lendkehad mööda ballistilist trajektoori teatud tingimuste korral lennata. Kui tingimusi on mingite meetmetega piiratud, kasutatakse vähendatud ohtlikku kaugust (OK_v).

TK - tulekoonus on laskmisel sihtimisjoone ümber moodustuv koonus, mis arvestab laskuri eksimusest, ilmastikust ning relva töötlemis- või tootmishälvetest lubatud piiridesse jäävaid lendkeha kõrvalekaldeid.

PTK - piiratud tulekoonust kasutatakse ainult relvatehnilistel laskmisel. PTK kasutamiseks peab lahingumasin seisma paigal, sisse lülitatud automaatkahuri stabilisaator ja tõstenurga piirang (PT) ning tulekontrollija poolt vastavalt laskesektorile aktiveeritud piiraja.

RN - rikošeteerumisnurk näitab, kui palju võib lastud lendkeha alates raua suudmest väljumise algsest laskesuunast rikošeteerudes kõrvale kalduda. Rikošeteerumisnurk jaguneb avanevaks (ARN) ja sulguvaks (SRN). CV9035EE laskmisel ei ole SRN-i määratud, seega kasutatakse OK raadiust.

KSK - kuulide suurim külgekõrvalekalle näitab maksimaalset kaugust, kuhu võib rikošeteerunud lendkeha tulekoonusest väljapoole lennata sõltuvalt rikošeteeritava pinna tüübist. Kui rikošeteerumine toimub pehmelt pinnaselt, siis on KSK_p ja kui kõvalt siis KSK_k.

K - kildumise ala tähistab lendkeha lõhkemisest tekkinud kildude lendamise kaugust.

ÕOA - õhuohuala on kas laskemoona või selle osade lennu tippkõrgus või selle maksimaalse rikošeti vertikaalne kõrgus maapinnast.

11. Laskeharjutuse läbiviija peab lahinglaskeharjutuse manöövriskemi joonestama vastavalt kasutada olevale ohualale. Väljaõppeürituse laskekäsu vastavas lisas peavad olema tulepositsioonid, sihtmärgid, laskesektori piirajad või sihtimisjooned ja üksuste manööverskeemid.
12. CV9035EE laskemoon ei tekita demineerimist vajavaid laskemoona jääke (UXO-sid).
13. Kasutades 76 mm suitsugranaati tuleb arvestada kõrgendatud tuleohuga ja vajadusega demineerida lõhkemata jäänud suitsugranaadid.
14. Laskeharjutuse planeerimisel peab arvestama nelja (4) ohualaga:
  - 14.1. laskemoona ohualaga (vt joonis 1 ja joonis 2);
  - 14.2. mürsukanduri ohualaga (vt joonis 3);
  - 14.3. relva lähiohualaga (vt joonis 3);
  - 14.4. õhuohualaga (vt tabel 1 ja p 18 tabel 2-4).
15. Kasutades vähendatud ohutu kaugusega ohuala (OK_v), peab kasutama automaatkahuri piiratud tõstenurka (PT). Laskmine on **keelatud** kui tõstenurk on üle maksimaalse lubatu, lisaks peab olema sisse lülitatud automaatkahuri stabilisaator ja laskesektori piiraja.
16. CV9035EE ohuala koostamise algandmed:

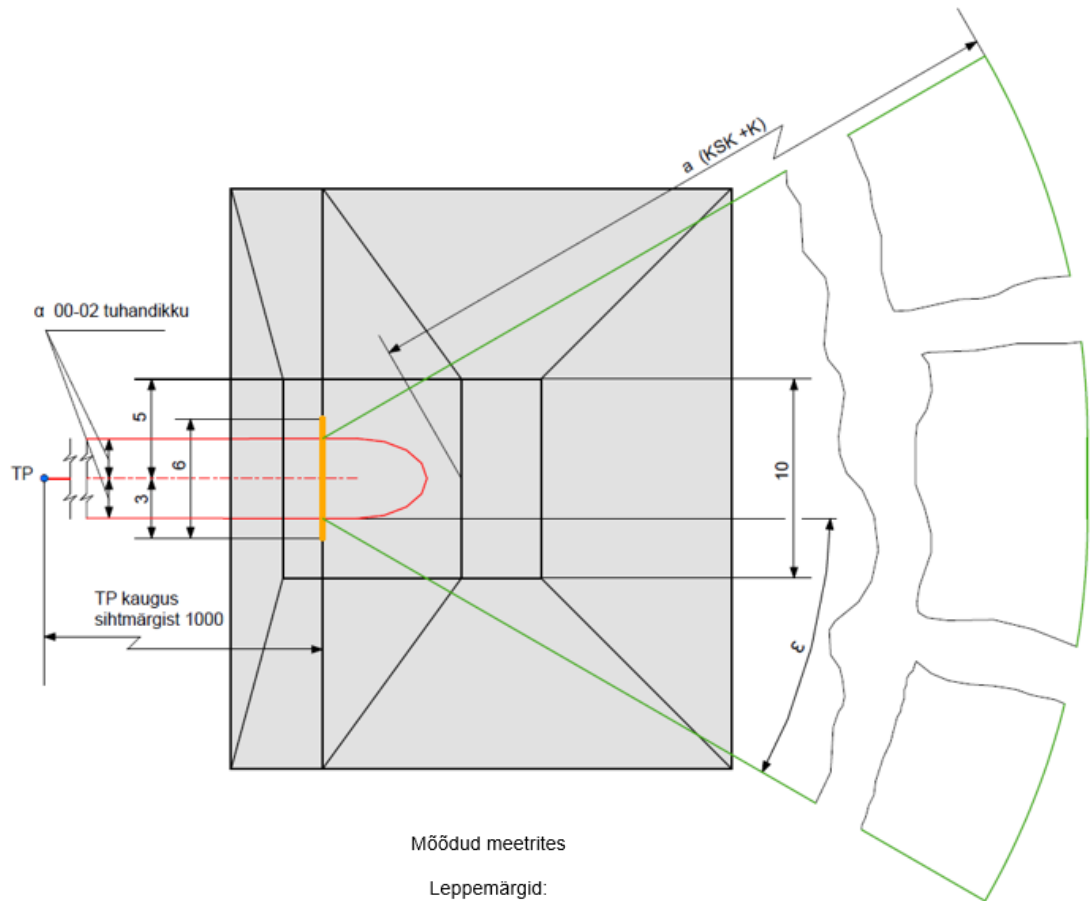
Tabel 1. CV9035EE ohuala koostamise algandmed

Laskemoona tüüp	35 mm TPFDS-T	35 mm APFSDS-T	35 mm KETF
Ohtlik kaugus (OK)	8000 m	25800 m	11300 m
Piiratud tõstenurk (PT)	01-49 (8,4°)	01-63 (9,2°)	01-89(10,6°)
Vähendatud ohtlik kaugus (OK_v)	6150 m	15000 m	8150 m
Avanev rikošeteerumisnurk (ARN)	05-30 (30°)	05-30 (30°)	05-30 (30°)
Kuulide suurim kõrvalekalle kõvalt pinnalt (KSK kõva) = $\ddot{O}OA^1$	1/4 OK-st		
Kuulide suurim kõrvalekalle pehmelt pinnalt (KSK pehme) = $\ddot{O}OA^2$	1/8 OK-st		
Tulekoonus (TK)	00-35 (2°)	00-35 (2°)	00-35 (2°)
Piiratud tulekoonus (PTK)	00-02 (0,11°)	00-02 (0,11°)	00-02 (0,11°)
Kildumise ala (K)	250 m	250 m	100 m

17. PTK-ga laskmisel on võimalik kasutada laskmise ohuala vähendamiseks tagavalli (vt joonis 2 ja 3). Tagavalli esikülg peab olema vähemalt 30° (soovitavalt astmeline), tagavall peab katma sihtmärgi ja selle äärest algava PTK. Tagavalli laius ja kõrgus 2 x 6 m sihtmärgi puhul 1000 m kaugusel peab tagavall minimaalselt olema kuus (6) m kõrge ja 10 m lai. Tagavalli hari peab olema laskesuunas vähemalt neli (4) m.

¹ V.a maa-õhk laskmisel, vt p 18.

² V.a maa-õhk laskmisel, vt p 18.

Mõõdud meetrites

Leppemärgid:

- Tulepositsioon
- Sihtmärk
- Tulekoonus
- - - Sihtimisjoon
- Fragmenteerumise ohuala

Lühendid:

TP – Mürsu väljumine rauasuudmest

α – Tulekoonus

ϵ – avanev rikošeteerumisnurk (ARN), joonestada sihtmärgi piirilt

a – mürsu kuulide suurim kõrvalekalle + kildumise ala (KSK+K).

Kaugus arvutatakse tagavalli harjalt, PTK ülemisest servast:

pehme pind (sh kuulipüüdja, tagavall, pehme sihtmärk) $\frac{1}{4}$ KSKp;

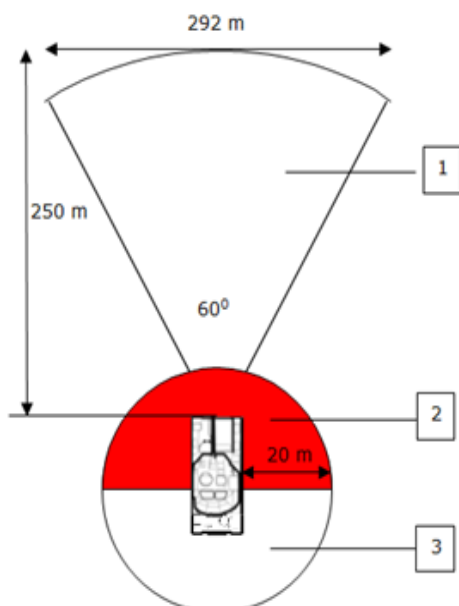
kõva pind (sh külmunud kuulipüüdja, tagavall ja kõva sihtmärk) $\frac{1}{4}$ KSKk

Joonis 2. CV9035EE laskmise ohuala PTK-ga laskmisel tagavalli

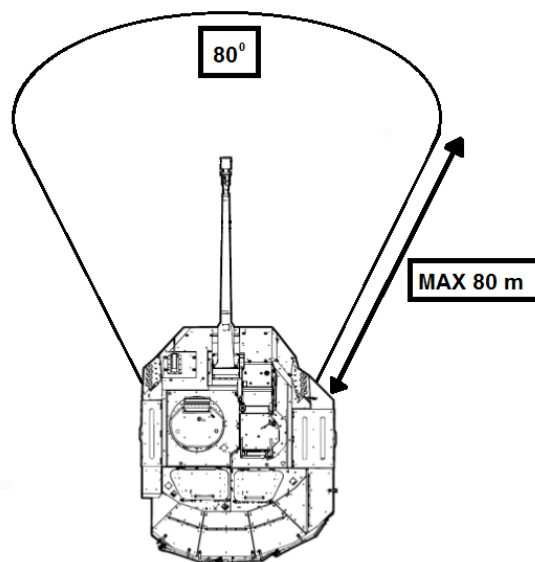

20. 35 mm automaatkahuri lähiohuala on 20 m raadiusega ala torni luukidest ette poole, mis liigub laskesuunaga kaasa (vt joonis 4 ala 2). **Isikkoosseisul on alas 2 viibimine keelatud.**
21. 35 mm automaatkahuri lähiohuala on 20 m läbimõõduga tsoon torni luukidest tahapoole, mis liigub laskesuunaga kaasa, kus tuleb vältida isikkoosseisu viibimist.
22. 35 mm automaatkahuri lähiohualas viibides peab kandma topelt kuulmiskaitsmeid (vt joonis 4 ala 2 ja 3).
23. 76 mm suitsu granaadiheitja ohuala on kujutatud joonisel 4.

Joonis 4. 35 mm automaatkahuri mürsukanduri ohuala ja relva lähiohuala

Joonis 5. 76 mm granaadiheitja ohuala

3. peatükk Ohutus CV9035 EE laskeharjutusel

24. Laskeharjutusel osalev isikkoosseis peab kandma kaitseprille ja laskekäsuga määratud kaitsevarustust. Lahingumasina meeskonnal ei ole kaitseprillide kandmine lahingumasinas viibimise ajal kohustuslik.
25. CV9035EE tornil olev tulekontrollija peab kandma kiivrit, kuulivesti, kaitseprille, kuulmiskaitsevahendit ja mittelibisevast materjalist peopesa ning sõrmede osaga sõrmkindaid (edaspidi kindaid).
26. Tulekontrollijate rakendamine lahingumasina tornil tuleb viia miinimumini, kuna on oht:
  - 26.1. saada pihta teiste relvasüsteemide tules;
  - 26.2. saada pihta teiste lahingumasinate laskemoona kanduri tükkidest;
  - 26.3. kukkuda lahingumasinalt seoses selle rappumisega või puude okstesse sõitmisega;
  - 26.4. saada vigastada kui lahingumasin peaks veetõkke ületamisel sillalt maha sõitma/kukkuma.
 Lahingumasina tornidel rohkem kui ühe tulekontrollija kasutamine rühma kohta peab olema allüksuse väljaõppetasemest tulenev vajadus ja põhjendatud erand, mitte reegel.
27. Laskeharjutusel väljaspool CV9035EE-d paiknev isikkoosseis peab 20 m raadiuses masinast kasutama topelt kuulmiskaitsevahendeid (vt joonis 4 ala 3) ning 100 m raadiuses ühekordseid kuulmiskaitsevahendeid.
28. CV9035EE laskmisel peab meditsiinitoetus olema tagatud alljärgnevalt:

- 28.1. üksiku lahingumasina laskmisel nii statsionaarselt tulepositsioonilt kui ka liikumisel peab olema meditsiinitoetuse tase 3³;
- 28.2. statsionaarne laskeharjutus kuni rühma (k.a) tasemeni peab olema meditsiinitoetuse tase 3⁴;
- 28.3. lahinglaskeharjutus (mis sisaldavad manöövrit) alates poolrühma (k.a) tasemest peab olema meditsiinitoetuse tase 4⁵.
29. CV9035EE-s viibival isikkoosseisul peavad käsitulirelvad olema **ohutud**⁶ ja relva vintraud suunatud alla.
30. Laskmise läbiviija võib laskeharjutuse alustamiseks anda käskluse „**Tuli vaba**“ peale masinameeskondade ettekannet „**Relvad laskevalmis.**“ Peale meeskonna ettekannet „**Laskmine lõpetatud**“ või laskmiste läbiviija käsklust „**Stopp!**“ tegutseb masina meeskond vastavalt laskmise läbiviija järgnevale korraldusele.
31. Ohutus laskemoona käitlemisel:
- 31.1. laskeharjutusel peab kasutama relvasüsteemidele ettenähtud ja kontrollitud laskemoona;
- 31.2. laskemoona jaotuspunktis:
- 31.2.1. ladustatakse kogu laskeharjutuse laskemoon;
- 31.2.2. väljastatakse laskmise läbiviija poolt kästud laskemoon;
- 31.2.3. laetakse tagastatud laskemoon lintidesse ning laetud linnid pakitakse korrapäraselt laskemoona kastidesse;
- 31.3. laskemoona on keelatud kasutada, kui avastati, et:
- 31.3.1. mürsk/padrun ei ole kesta küljes kinni (liigub);
- 31.3.2. mürsk/padrun ei ole kesta suhtes otse;
- 31.3.3. mürsu/padruni kestal on korrodeerumise jälgi;
- 31.3.4. mürsk/padrun on määrdunud;
- 31.3.5. mürsu/padruni kestal on muljumise või purunemise jälgi (v.a laskemoona lintidesse laadimisest tekkinud kriimustused);
- 31.4. laskmisel tõrkeid esile kutsunud padrundi/mürsu uuesti kasutamine **on keelatud**. Tõrkega padrunid/mürsud tuleb kokku koguda, märgistada ja demineerida;
- 31.5. laskeharjutuse ajal maastikult leitud lõhkemata või tõrkega laskemoona ning selle osade liigutamine ja puutumine **on keelatud**. Lõhkemata ja tõrkega laskemoona leides või tekkimisel tuleb tegutseda kehtestatud korra alusel⁷;
- 31.6. tõrkega laskemoona ajutine hoiukoht peab olema vähemalt 50 m kaugusel isikutest ning valvega mehitatud.
32. CV9035EE meeskonna kohustused:
- 32.1. laskeharjutuse ajal peab alati kasutama lahingumasina kiivrit;
- 32.2. põletuse vältimiseks peab relva käsitlemisel kasutama kindaid;
- 32.3. 35 mm automaatkahuri sööturi eemaldamist peab julgustama relvakomplekti kuuluvate rihmadega;
- 32.4. enne relva töökorra kontrollimiseks tehtava tühja lasketsükli teostamist peab veenduma, et relv on tühjaks laetud ja mehaaniliselt kaitseriivistatud;
- 32.5. enne laskeharjutust peab veenduma, et CV9035EE ventilatsioon on töökorras. Kui torniluugid on suletud ja isikkoosseis viibib CV9035EE-s, ei tohi laskeharjutuse ajal põlemisgaaside väljutamise ventilaatorit välja lülitada. Torni ja kere ventilaator peab töötama kogu laskeharjutuse ajal ja 10 minutit peale laskmist. **Kästud tegevuse mittejärgimisel võivad CV9035EE-s viibivad isikud hapniku puudumise tõttu kaotada teadvuse ja/või surra**;
- 32.6. enne laskeharjutust peab veenduma, et kahuri raud ja rauasuudmemoodul on puhas jääst ja muudest takistustest;
- 32.7. enne relvade laadimist peab aktiveerima ESS süsteemi;

³ Vt OE 2.1.

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

- 32.8. enne relvade laadimist peab veenduma, et CV9035EE-lt on eemaldatud tahavaatepeeglid;
- 32.9. tornimeeskonna 35 mm automaatkahuri turvariided peavad olema laskeharjutuse ajal kinnitatud ülemisse asendisse;
- 32.10. keelatud on lasta CV9035EE relvast kella viie (5) ja seitsme (7) suunas, kui meeskonnaruumi uks või ramp on avatud;
- 32.11. enne relva käsitlemist peab veenduma, et relvasüsteem on mehaaniliselt ja elektrooniliselt kaitseriivis;
- 32.12. enne automaatkahuri laadimist peab veenduma, et laetakse õige laskemoon, mida on lubatud laskeharjutusel kasutada kui:
- 32.12.1. lahingumasina ülem on laadinud vasakpoolse salve, annab sihturile teada, et salv on laetud ning täpsustab ka laskemoona tüübi, näiteks „**vasak salv laetud soomustlâbistava moonaga**“;
  - 32.12.2. sihtur on laadinud parempoolse salve, annab lahingumasina ülemale teada, et salv on laetud ning täpsustab ka laskemoona tüübi, näiteks „**parem salv laetud harjutusmoonaga**“;
- 32.13. peale relva(de) laadimist peab lahingumasina ülem kontrollima, et laskeharjutuse läbiviija poolt kästud ilmastiku andmed ja relvasüsteemi tõste- ja pöördnurga piirajad on sisestatud multifunktsionaalses paneelis (MFP);
- 32.14. laetud relva **on keelatud** hooldada;
- 32.15. laetud 35 mm automaatkahuri raud peab olema suunatud ohutusse suunda. See kehtib ka õhuualale;
- 32.16. keelatud on käsitsi vajutada lööknõelale või lööknõela turvahoovale, kui relv on laetud. Kui söötur on relvalt eemaldatud ja padrunipesas on laskemoon, ei tohi käsitsi vajutada lööknõelale või lööknõela turvahoovale. Vabanenud lööknõel võib põhjustada tahtmatu lasu;
- 32.17. kui laskeharjutuse ajal on relvaraud kuumenenud ja masina infosüsteem (VIS) näitab ülekuumenemise ohtu (punane relvaraud ja vilkuv punane ring luku indikaatoril), peab luku koheselt käsitsi seadistama tagumisse asendisse. Tuleb veenduda, et kuulipilduja on tehtud ohutuks, lukustama torni kella 12 suunas ja lahkuma CV9035EE-st. Peale 60 minuti möödumist veendub laskeharjutuse läbiviija laskmise jätkamise ohutuses;
- 32.18. kui laskeharjutuse ajal on relvaraud kuumenenud ja masina infosüsteem (VIS) näitab ülekuumenemise ohtu (punane relvaraud ja vilkuv punane ring luku indikaatoril) ning laskmise ajal tekib tõrge ja laskemoon jääb padrunipesasse, peab luku koheselt käsitsi seadistama tagumisse asendisse (OB SEAR). Kui see (luku OB SEAR asendisse liigutamine) ei ole koheselt teostatav, tuleb 90 sekundi jooksul alates tõrke tekkimisest suunata relv ohutusse suunda, vajutada turvalülitit torni lael, kaitseriivistada relv mehaaniliselt ja elektrooniliselt ning väljuda CV9035EE-st tagantpoolt läbi torni turvavõrede. Lähiohualasse ei siseneta enne 60 minuti möödumist. Peale 60 minuti möödumist viib CV9035EE meeskond läbi tegevused tõrke korral ning laskeharjutuse läbiviija veendub laskeharjutuse jätkamise ohutuses. **Kästud tegevuse mittejärgimine võib ülekuumenenud relvaraua tõttu tekkinud laskemoona plahvatuse toimumisel lõppeda meeskonna raskete vigastuste ja/või surmaga;**
- 32.19. relvasüsteemi kinnikiilumisel peale kaht järjestikust tõrkega lasku jääb kesta väljaheitekanalisse laskemoon, mis võib lõhkeda, kui teostada kolmas lasketsükkel. Et seda vältida, peab MFP-st olema aktiveeritud *misfire block*, mis ei lase peale kahte järjestikust tõrget kolmandat lasku sooritada. Peale tõrke eemaldamist peab meeskond veenduma, et enne laskmise jätkamist ei ole kesta väljaheitekanalis ega padrunipesas laskemoon. **Kui MFP-st võetakse *misfire block* maha enne kui puhastatakse kesta väljaheitekanal ja padrunipesa laskemoonast, võib relvas või kesta väljaheitekanalis plahvatanud laskemoon põhjustada meeskonna raskeid vigastusi ja/või surma;**
- 32.20. vältimaks 76 mm granaadiheitja laadimise ajal uitvoolust põhjustatud plahvatust, peab neid vahetult enne laadimist kontrollima testseadmega;

- 32.21. 76 mm granaadiheitja laadimiseks peab pöörama torni ohutusse suunda, mis võimaldab granaatide laadimisel olla CV9035EE peal granaadiheitjate kõrval;
  - 32.22. 76 mm granaadiheitja laadimisel peavad granaadiheitjate kipplülitite katted olema suletud, et vältida tahtmatut lasku;
  - 32.23. 76 mm granaatide laskmise ajal peavad kõik CV9035EE luugid olema suletud;
  - 32.24. kui peale 76 mm granaadiheitja laskeseadme päästiku vajutamist lasku ei toimu, siis peab proovima tulistada veel kolm korda mõlemalt torni töökohalt. Tõrke korral peab masina luugid hoidma suletuna vähemalt viis minutit peale viimast lasu katset ning torni ei tohi laskesektorist välja suunata, vältimaks viitega toimuvat lasku ohtlikusse suunda. Peale viie (5) minutilist ootamist võib tõrkega granaadi(d) granaadiheitja torust eemaldada.
33. Tulekontrollija peab:
- 33.1. enne laskmise algust veenduma, et:
    - 33.1.1. relva laskmiseelne kontroll on tehtud, mille käigus kontrollitakse ja rihitakse relvad;
    - 33.1.2. rauasuudmemooduli katted on eemaldatud;
    - 33.1.3. rihtimissihik on relvarauast eemaldatud;
    - 33.1.4. kahurile on määratud õige laskesektor, mida teavad meeskonna ülem ja sihtur;
    - 33.1.5. relva laadimine ja tühjakslaadimine leiab aset ainult tulekontrollija valve all;
    - 33.1.6. kahurisse on laetud õige laskemoon, mida on lubatud laskmisel kasutada;
    - 33.1.7. laskeharjutusel osalev isikkoosseis kannab nõutavat varustust;
    - 33.1.8. ohualal pole kõrvalisi isikuid.
  - 33.2. laskmise ajal veenduma, et:
    - 33.2.1. relv pole suunatud laskesektorist väljapoole;
    - 33.2.2. tõrke korral tegutsetakse vastavalt „**Tegevus tõrke korral**” punktidele;
    - 33.2.3. ohualal pole kõrvalisi isikuid;
    - 33.2.4. meeskond tegutseb vastavalt eelnevalt läbitud väljaõppele ja kehtestatud püsitoimingutele.
  - 33.3. pärast laskmist veenduma, et:
    - 33.3.1. laskemoon, mürsu- ja padrunikestad ning lindilülid tagastatakse kästud kohta;
    - 33.3.2. relvasüsteemid on ohutud;
    - 33.3.3. kui relvad on tühjaks laetud, relvarauad ja padrunipesad üle kontrollitud, teeb laskeharjutuse laskmise läbiviijale ettekande „**Relvad kontrollitud ja tühjaks laetud!**”